

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15021974	Fonteboa	Coristanco	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1338	Guía no medio natural acuático	2022/2023	6	105	126

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	PABLO CALLEJAS MORAGA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

La obtención de esta titulación habilita al alumnado para ejercer su actividad en el ámbito de las actividades deportivo-recreativas en la naturaleza y turismo activo, deportivo o de aventura y en instalaciones de ocio y aventura, así como en actividades socioeducativas de tiempo libre, en las áreas de organización, desarrollo, dinamización, seguimiento y evaluación de dichas actividades y en las de prevención, vigilancia y rescate en espacios acuáticos naturales. También pueden ejercer su actividad en unidades de intervención acuática y equipos de rescate y socorrismo.

La actividad profesional se realiza tanto de forma autónoma como contratada, en el ámbito público, ya sea administración general, autonómica o local, y en el ámbito privado, en grandes, medianas y pequeñas empresas de servicios vinculadas a los sectores productivos del deporte, turismo y ocio y tiempo libre educativo infantil y juvenil.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Preparación de equipos y recursos para rutas en el medio natural acuático		15	15
2	Preparación de embarcaciones		15	15
3	Adaptación de las técnicas de navegación		30	20
4	Técnicas de guiado de grupos en el medio natural acuático		30	20
5	Técnicas de rescate y evacuación en el medio natural acuático		30	20
6	Evaluación de las rutas por el medio acuático		6	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Preparación de equipos y recursos para rutas en el medio natural acuático	15

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas no medio natural acuático, seguindo os procedementos, para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Recolleuse a información sobre a navegabilidade, a dificultade e a duración prevista da ruta
CA1.2 Determináronse os recursos materiais e humanos necesarios na preparación de actividades por itinerarios no medio natural acuático
CA1.3 Seleccionouse a embarcación e o material necesario para a ruta
CA1.4 Seleccionouse o material persoal de seguridade
CA1.5 Planificáronse as manobras posibles para a navegación e establecéronse os puntos ou as manobras de reunión do grupo e de descanso
CA1.6 Determináronse as medidas necesarias para previr e resolver situacións de perigo durante o desenvolvemento do itinerario no medio natural acuático
CA1.7 Planificáronse os medios necesarios para atender continxencias desde a auga ou desde terra
CA1.8 Aplicouse a normativa relacionada coa práctica de actividades no medio natural e coa protección ambiental na preparación de itinerarios no medio natural acuático

4.1.e) Contidos

Contidos
Selección do itinerario. Anotacións, guías e outras fontes de información sobre itinerarios no medio natural acuático. Obxectivos da ruta. Paradas e duración das fases. Coidados e mantemento do material de seguridade e de axuda á navegación. Consignas técnicas e de seguridade ás persoas usuarias. Información que cómpre transmitir ás persoas participantes sobre o itinerario. Recollida de información das persoas participantes: autorizacións e permisos. Valoración de riscos asociados a unha ruta no medio natural acuático. Solucións ante incidencias. Previsión de rutas de escape. Servizos de rescate e socorro. Normas de comportamento en situacións de emerxencia en rutas polo medio natural acuático. Factores de risco e medidas preventivas. Normativa aplicable á actividade. Normativa estatal e autonómica. Cuncas hidrográficas. Autorizacións de acceso. Normas de protección do ambiente. Verificación de itinerarios: fases, estimación temporal, valoración técnica dos tramos, accesos, plans alternativos e actividades complementarias. Adaptación do itinerario ás características das persoas usuarias. Adaptacións para persoas con diversidade funcional. Revisión do parte meteorolóxico. Características dos espazos acuáticos e a súa relación coa navegabilidade.

Contidos

Análise de actividades no medio natural acuático de Galicia.

Xestión de recursos para as actividades de guía no medio acuático: loxística, transporte de materiais e participantes, servizos complementarios, e medios materiais. Instalacións necesarias antes e despois da actividade.

Tipos de embarcacións. Características e idoneidade para cada tipo de actividade.

Almacenamento e transporte do material e das embarcacións.

Material para rutas no medio natural acuático. Equipamento persoal e colectivo. Elementos de seguridade persoal e de axuda á navegación. Normas de uso. Material para actividades de varios días. Avituallamento.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Preparación de embarcaciones	15

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Prepara a embarcación, seguindo os procedementos para asegurar o bo estado e a funcionalidade dos elementos e dos compoñentes desta	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Transportouse e fondeouse a embarcación evitando deterioracións nela, atendendo a criterios de seguridade persoal
CA2.2 Aparellouse e desaparellouse a embarcación, e comprobouse o bo estado e o funcionamento de todas as súas partes
CA2.3 Verificouse o estado dos compoñentes e dos elementos da embarcación
CA2.4 Identificáronse avarías e os niveis de deterioración nos compoñentes e nos aparellos das embarcacións
CA2.5 Efectuáronse as reparacións básicas nas embarcacións para asegurar a realización da actividade en condicións de seguridade
CA2.6 Organizáronse os espazos na embarcación, para as persoas participantes e para a carga que se deba transportar
CA2.7 Almacenouse a embarcación evitando deterioracións nela, atendendo a criterios de seguridade persoal

4.2.e) Contidos

Contidos
Características da embarcación e dos materiais.
Normas de seguridade no manexo en terra de embarcacións.
Compoñentes e elementos dos aparellos da embarcación. Procedementos de aparello e desaparello das embarcacións. Embarcacións de vela.
Compoñentes e elementos das embarcacións propulsadas por pas ou aletas.
Navegabilidade e manobrabilidade específica.
Idoneidade das embarcacións en función da ruta, das características do medio, do nivel e dos obxectivos da persoa usuaria.
Preparación da embarcación para a ruta. Distribución e suxeición das cargas. Cordame e nós.
Mantemento preventivo e operativo de embarcacións. Coidados preventivos. Diagnóstico de deterioración ou avarías. Reparacións básicas e de emerxencia nos diferentes tipos de embarcacións.
Almacenamento de embarcacións. Condicións específicas de almacenamento. Estibación de velas, orza, temón, pau, retranca e cascos. Protección e suxeición das embarcacións e do material.
Transporte e fondeo dos diferentes tipos de embarcacións. Técnicas de suxeición. Seguridade no transporte de embarcacións. Carros de transporte. Tipos de fondeo.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Adaptación de las técnicas de navegación	30

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Aplica as técnicas de navegación e adáptaaas ás condicións meteorolóxicas e ás características do medio	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Explicáronse e demostráronse as técnicas de navegación básicas que se deben realizar nas diferentes condicións de navegabilidade
CA3.2 Realizáronse manobras para manter o rumbo de navegación en función da dirección do vento, do caudal, da ondada, da corrente ou da dificultade do tramo
CA3.3 Gobernouse a embarcación realizando as manobras para o cambio de rumbo
CA3.4 Adaptouse a técnica de navegación ás características das persoas participantes, do medio e da actividade
CA3.5 Realizáronse itinerarios alternativos ante tramos con dificultade e perigo, seguindo criterios de seguridade

4.3.e) Contidos

Contidos
Análise do tramo de navegación e dos elementos físicos do contorno (dinámica fluvial, ventos, ondas e correntes). Propulsión e resistencia ao avance.
Accións técnicas fundamentais con embarcacións propulsadas por pas ou aletas (padexo, padexo circular, tracción orientada, freada, retropadexo circular, control diante, temón de popa, controis e padexos desbordantes, traccións laterais, tracción de control e accións equilibradoras).
Accións técnicas fundamentais con embarcacións de vela (cazar, amollar, orzar e arribar). Relación das técnicas coas condicións de vento. Trimado de velas.
Utilización das accións técnicas en función da dificultade. Equilibrio, propulsión e condución.
Manobras e traxectorias con embarcacións propulsadas por pas ou aletas: saída curta e longa, saída con toma de corrente, cambios de traxectoria, toma de corrente a dereita e esquerda, curtas e longas, parada a dereita e esquerda en contracorrentes de diferente intensidade, ?bacs? a dereita e esquerda, surf nun tren de ondas, navegación en positivo e en negativo,
Manobras e traxectorias con embarcacións de vela: atraque e desatraque, parada e arrancada, saída e aproximación co vento a favor e en contra, viraxe por avance e en redondo.
Sistemas de axuda á navegación: dispositivos GPS, aplicacións móbiles, compás, anemómetros e cataventos.
Rutas de seguridade alternativas
Adaptación das técnicas de navegación a persoas con limitacións na súa autonomía persoal.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Técnicas de guiado de grupos en el medio natural acuático	30

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Aplica técnicas de guía de grupos por un itinerario no medio natural acuático, adaptándose aos perfís das persoas usuarias, ao medio e aos recursos	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Aplicáronse procedementos de valoración do dominio técnico na progresión polo medio natural acuático en embarcacións propulsadas por pas ou aletas
CA4.2 Aplicáronse procedementos de valoración do dominio técnico na progresión polo medio natural acuático en embarcacións de vela lixeira
CA4.3 Proporcionouse información sobre as características e os puntos de interese do itinerario, sobre o uso do material e sobre as normas de actuación relacionadas coa seguridade e co respecto polo medio natural
CA4.4 Expuxéronse as instrucións necesarias para que as persoas participantes gobernen ou contribúan a gobernar a embarcación
CA4.5 Simuláronse as axudas ás persoas participantes que presenten algunha dificultade técnica, na progresión pola ruta
CA4.6 Simuláronse axudas ás persoas participantes con diversidade funcional
CA4.7 Seleccionáronse os aparellos de comunicación máis adecuados en función da zona
CA4.8 Especificáronse as medidas que cómpre adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación ou condutas de risco das persoas participantes

4.4.e) Contidos

Contidos
Determinación do nivel de competencia da persoa usuaria. Valoración de navegación: dirección, propulsión e equilibrio. Valoración de seguridade: activa e pasiva. Valoración de manobras: manobra, equipamento de navegación e aparello.
Manobras de axuda a persoas que presenten algunha dificultade técnica na realización da ruta.
Adaptación da condución de persoas ou grupos de persoas con diversidade funcional.
Sistemas de comunicación en contornos naturais. Criterios de utilización.
Niveis de adquisición do dominio técnico. Criterios de valoración. Erros tipo na execución técnica e na aplicación do esforzo.
Técnicas e instrumentos de obtención de datos para a valoración.
Elaboración de fichas de avaliación para embarcacións a vela e fichas para embarcacións propulsadas por pas ou aletas.
Adxudicación, distribución e comprobación do material segundo os perfís das persoas participantes e as condicións ambientais. Material deportivo e de seguridade individual e grupal.
Transmisión de información relevante: consignas técnicas, de seguridade e de motivación. Instrucións durante a actividade. Transmisión de normas e procedementos que cómpre seguir durante a ruta. Atención especial a persoas con diversidade funcional.
Directrices dos agrupamentos e situación das persoas participantes. Distribución, organización e control do grupo en función da actividade e dos perfís de participantes. Estratexias de control de condutas perigosas das persoas participantes.
Procedementos para o control do tempo e das actuacións durante a actividade. Colocación e desprazamento do persoal técnico.
Detección de síntomas de fatiga, insolación e deshidratación, e medidas que se deben tomar fronte a estes.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Técnicas de rescate y evacuación en el medio natural acuático:	30

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Aplica técnicas de rescate e evacuación no medio natural acuático, seguindo os protocolos dos plans de seguridade e emerxencia	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Simuláronse as adaptacións ao medio en caso de fenómenos atmosféricos perigosos
CA5.2 Identifícaronse os puntos de desembarque ao longo da ruta
CA5.3 Demostráronse as técnicas de aproximación e evacuación en caso de accidente
CA5.4 Realizáronse as manobras de desenvorcadura e rescate no medio natural acuático
CA5.5 Utilizáronse os sistemas de rescate asistido ou de autorrescate máis adecuados á situación
CA5.6 Realizáronse as manobras de rescate desde a embarcación, garantindo a seguridade da persoa accidentada e do grupo

4.5.e) Contidos

Contidos
Desenvorcadura da embarcación.
0Estratexias de apoio ao grupo en situacións de emerxencia desde a embarcación, desde a auga e desde a beira.
Utilización do material específico de seguridade e/ou de rescate. Corda de seguridade: agarre e remolque.
Comunicación entre o persoal rescatador.
Técnicas de extracción de persoas caídas á auga en función das características das persoas usuarias, da embarcación e do medio.
Manobras de rescate desde a beira.
Rescate asistido.
Manobras de autorrescate.
Manobra de home á auga: aproximación, parada e recollida.
Envorcadura e recuperación da embarcación.
Esquimotaxe.
Abandono e entrada na embarcación.
Natación en augas bravas. Entrada no leito, posición de seguridade, saída da corrente, natación a contracorrente.
Intervencións en función da situación do medio, da persoa accidentada e das posibilidades do/da guía.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Evaluación de las rutas por el medio acuático	6

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Avalía as rutas no medio natural acuático, analizando os datos compilados	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Recolléronse datos sobre a actuación do/da guía e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.2 Rexistráronse as incidencias relativas á actividade, á seguridade e aos tempos previstos
CA6.3 Marcáronse as pautas que cómpre seguir ante posibles condutas temerarias durante a actividade
CA6.4 Analizouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados nas rutas
CA6.5 Propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados na ruta
CA6.6 Elaborouse un informe sobre a actividade realizada
CA6.7 Rexistráronse documentalmente rutas susceptibles de seren utilizadas por outras persoas usuarias ou técnicas

4.6.e) Contidos

Contidos
Compilación de información. Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade. Fichas de control de valoración da actividade. Tipos. Análise da actividade, do grupo e do/da técnico/a, e valoración respecto ao programa. Documentos de avaliación. Rexistros acerca dos comportamentos do grupo. Rexistros sobre as actuacións do/da técnico ou guía. Rexistro de incidencias e axuste aos tempos previstos. Incidencias que afectan a seguridade do desenvolvemento das actividades. Estimación do grao de seguridade da actividade. Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade guiada polo medio acuático. Memoria e representación de rutas. Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras e de melloras na programación. Documentos gráficos da actividade.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Para poder aprobar a materia o alumnado deberá superar o 100% dos CAs que sexan mínimos exigibles. Ademais, para ter dereito á avaliación continua, deberá contar cunha presencialidade non inferior ó 90% das horas totais do módulo (105 h), é dicir, soamente pode causar baixa inustificada en só o 10% das horas totais do mesmo.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Tódolos CAs que sexan mínimos exigibles non superados deberanse recuperar da seguinte forma:

- Realización da proba teórica e práctica dos mínimos non superados.
- Entrega de producións alternativas.
- Realizar presencialmente actividades prácticas.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

- Proba teórica e práctica de todos os contenidos e competencias traballadas e esixidas no curso.
- Presentar con grado satisfactorio todo os documentos traballados durante o curso.
- Realizar presencialmente todas as actividades prácticas.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para poder avaliar a programación utilizaranse varias estratexias:

- Levar un rexistro anecdótico diario/ semanal / mensual / trimestral para comprobar as accións programadas.
- Diseñar unha lista de cotexo para avaliar a práctica docente.
- Diseñar unha rúbrica de avaliación da programación.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Coa fin de motivar e coñecer os diferentes grados de desenvolvemento cos que parte o alumnado realizaranse enquisas e actividades introductorias ós contidos da asignatura.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

As actividades de reforzo para o alumnado que o necesite serán:

- Actividades alternativas que traballen dende outro enfoque para chegar ós obxectivos.
- Actividades adaptadas en material e medios.
- Actividades simplificadas.

No caso do alumnado que supere con creces os obxectivos marcados, propondranse actividades de ampliación para profundizar máis nos contidos.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O perfil deste título, dentro do sector terciario, define un profesional polivalente capacitado para exercer a súa actividade profesional tanto no ámbito do ocio e o turismo activo, coma no de actividades de tempo libre educativo, respondendo ás demandas do mercado de ocio deportivo e á necesidade de utilizar un vehículo como é a actividade físico-deportiva na transmisión de valores cívicos e sociais (respeto, atención á diversidade, traballo en equipo, autonomía persoal, empatía, asertividade, educación ambiental...). Tense que recoñecer a actividade físico-deportiva coma un instrumento potente na necesaria transmisión de valores educativos, achegamento á natureza e respeto polo medio ambiente. Para isto é necesario contar con profesionais formados nestas actividades e no control do risco asociado ás mesmas. Todo isto estará integrado en todas e cada unha das clases, actividades e producións que teña que realizar o alumnado ademais de completarse con faladoiros e tertulias de profesionais do sector, visionado de documentales e vídeos, realización de xornadas prácticas en empresas reais, dinámicas de sensibilización, etc.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Saídas a empresas do sector (Escolas de vela, clubs de piragüismo, federacións deportivas...)